

05.03.2025

Dnro 164/03.04.04.04.19/2024

Asia Valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa hallintopakkoasiassa

Valittajat Raimo Käpynen ja Helena Käpynen

Vastapuoli Minttu Mäkinen

Päätös, josta valitetaan

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto 17.1.2024 § 3

Elinympäristölautakunnan lupajaosto on päättänyt, että hevosenpitäjän tekemät toimet lannan keräämiseksi kiinteistöillä Käkimäki (108-416-2-151) ja Pajulahti (108-416-2-162) ovat annetun selvityksen perusteella riittävät, eikä uhkasakon asettamisvaihetta jatketa.

Lannan keräykseen voidaan käyttää siihen soveltuvaa vesitiivistä peräkärä, lavaa tai muuta vastaavaa alustaa, jota ei tarvitse yhtäjaksoisesti säilyttää kiinteistöillä, kunhan lannan keräyksestä ja muualle toimittamisesta huolehditaan riittävän usein. Alusta tulee voida sadekausina kattaa peitteellä, mikäli siinä varastoidaan lantaa luovutusta odottaessa. Lannat on kerättävä ulkotarhasta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lannan muualle toimittamisesta tulee pitää kirjaa ja pyydettyä toimitettava tiedot valvontaviranomaiselle.

Pöytäkirjaan liitetystä asian kuvauksesta ilmenee muun ohella seuraavaa:

Elinympäristölautakunnan lupajaosto teki 28.3.2023 § 16 asettamisvaiheen kuulemispäätöksen, johon 27.4.2023 saapunut oikaisuvaatimus käsiteltiin 23.5.2023 § 36. Lisäksi lupajaosto teki asiavirheen oikaisupäätöksen 27.6.2023 § 45.

Kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti tehtiin tämän jälkeen tarkastus 21.11.2023. Tarkastuksella talvitarhassa oli kaksi hevosta ja molemmat kiinteistöt olivat siistit ja hyvin hoidetut. Talvitarha oli rajattu yli 100 metrin päähän vesistöstä. Hevostenpitäjä teki selvityksen lannan keräyksestä ja toimittamisesta toisen tilan lantalaan, mistä Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomainen sai allekirjoituksilla varustetun lannan luovutussopimuksen.

Lanta kerätään kiinteistöiltä riittävän usein tiivispohjaiselle lavalle ja toimitetaan heti keräämisen jälkeen toisen tilan lantalaan, jolloin tarvetta varastoinnille tai jatkuvasti säilytettävälle siirtolavalle ei synny.

Sovellettujen säännösten osalta päätöksessä on viitattu Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräysten kotieläinten pitoa koskevia ympäristönsuojelutoimia koskevaan 6 luvun 23 §:ään ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:ään.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Raimo Käpysen ja Helena Käpysen on katsottava vaatineen, että valituksenalainen päätös kumotaan.

Perustelut

Valittajat ovat toimintakiinteistön naapureita ja ympäristöasiat kohdistuvat heidän kiinteistönsä asuinviihtyvyyteen. Valittajat ovat lisäksi huolissaan järven tilasta, sillä laitumelta virtaavista sade- ja sulamisvesistä avo-ojan kautta järveen on vaarana uimarantojen pilaantuminen. Kyseessä on mökkialue.

Talvitarhaus alkoi vuonna 2021. Tilalle tehtiin luvatta hevossuoja, joka muutettiin puuliiteriksi ja tämän jälkeen käyttötarkoituksenmuutoksella hevossuojaksi. Valittajat ovat oheistaneet valitukseensa toimenpidelupaa koskevan päätöksen ja todenneet, että luvassa mainitaan, että hevosten lanta kerätään tiivispohjaiseen sateelta suojassa olevaan säiliöön katoksen läheisyydestä.

Ympäristötarkastajan ja rakennustarkastajan 23.5.2022 tekemällä tarkastuksella tilalla ei ollut asianmukaista keräyspaikkaa, eikä lantaa ollut kerätty. Ympäristötarkastaja on lupajaoston kokouksen 28.3.2023 yhteydessä todennut, että kiinteistöillä Käkimäki ja Pajulahti ei ole tarkastuskäynnillä 6.2.2023 ollut mitään mihin lantaa olisi kerätty, eikä selvityspyynnön viimeiseen päivämäärään 15.2.2023 mennessä ollut tietoa mihin lantaa olisi viety.

Tilalle on tehty tarkastuskäynti 4.5.2023. Käynnistä tehdyssä muistiossa toiminnanharjoittaja on vapautettu antamasta lannanluovutusasiakirjaa. Lupajaoston kokouksessa 27.6.2023 on ilmoitettu, että lannan keräyksessä on puutteita. Ympäristönsuojeluviranomainen ei ole saanut lannanluovutusasiakirjaa siltä ajalta, kun hevosenpitäjä on kiinteistöllä ollut, vaikka häntä on pyydetty useaan kertaan tämä antamaan. Asiassa ei ole saatu varmuutta siitä, miten lantaa on käsitelty.

Hevostenpitäjä on tehnyt selvityksen lannan keräyksestä ja toimittamisesta toiseen lantalaan, mistä Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomainen sai allekirjoitetun lannanluovutussopimuksen. Lupajaosto ei ole vienyt asiaa

päätökseen eikä hyväksynyt sitä. Valittajat ovat katsoneet tämän johtuvan siitä, että toiminnanharjoittaja on vapautettu velvoitteesta 5.5.2023 päivätyllä muistiolla.

Valittajat ovat esittäneet selvitystä lannan luovutussopimuksesta ja todenneet, etteivät he hyväksy valituksenalaista päätöstä, josta ei käy selväksi kaksi ja puoli vuotta kestäneen talvitarhauksen lannankäsittely. Toiminta alkoi vuonna 2021.

Lupajaosto on vapauttanut toiminnanharjoittajan niin, ettei tämän tarvitse yhtäjaksoisesti säilyttää kiinteistöllä lavaa, johon lantaa kerätään. Tämä rikkoo rakennusluvassa vaadittua määräystä. Valittajat ovat viitanneet Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojelumääräysten 23 §:ään ja todenneet, että kunta on laiminlyönyt ympäristöasioita. Lanta on siivottava ulkotarhoista ja ratsastuskentiltä säännöllisesti asianmukaiseen lantavarastoon. Kyseisellä tilalla ei ole lantavarastoa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat toimittaneet lisäselvitystä. 29.2.2024 päivätyssä lisäselvityksessä on muun ohella todettu, että uhkasakon asettamisvaihetta olisi pitänyt jatkaa, koska ei ole selvillä, mihin lantaa on toimitettu. Valittajat ovat oheistaneet 11.4.2024 päivätyyn lisäselvitykseen valokuvia hevosaitauksesta ja todenneet muun ohella että, kunnan järvestä ottamien vesinäytteiden mukaan fosfori- ja typpi-arvot ovat erittäin korkealla tasolla. Pajulahti rehevöityy umpeen.

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa todennut muun ohella, että valituksessa ei ole tullut esiin seikkoja, joiden perusteella valituksenalainen päätös tulisi kumota ja uhkasakkomenettelyä jatkaa. Valitus tulee hylätä.

Lannanluovutussopimus on ollut oheismateriaalina valituksenalaisessa päätöksessä. Lannan käsittelystä on käyty toiminnanharjoittajan kanssa keskustelua vuodesta 2022 ja toiminnanharjoittaja on antanut useita selvityksiä niitä pyydettyä. Tilalla ei ole tarkastusten perusteella ollut viitteitä lannan keräämättömyydestä. Ympäristöhaittaa ei ole tilalla havaittu. Toiminnanharjoittaja on antanut selvityksen lannan keräyksestä ja lopulta omatoimisesti toimittanut allekirjoitetun lannanluovutussopimuksen. Rakennustarkastajalla ei ole ollut valituksenalaiseen päätökseen huomautettavaa. Hevossuojan läheisyydessä on koko ajan kannellinen tynnyri.

Lanta kerätään säännöllisesti peräkärriin. Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) 5 §:n mukaan voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä, jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m³ vuodessa tai jos tilalla varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³ kuivalantaa.

Ympäristötarkastajalla ei ole ollut tarvetta pyytää toiminnanharjoittajalta historiatietoja lannan keräyksestä, eikä toiminnanharjoittajalla ole lakiin tai lupaan liittyvää velvoitetta näitä tietoja toimittaa.

Toiminnanharjoittajan toiminnasta ei ole todettu aiheutuvan vaaraa vesistön pilaantumiselle. Koska asia on ollut esillä usein, Hämeenkyrön kunta ottaa vesinäytteitä järvestä keväisin vielä neljän vuoden ajan.

Kunnan ottamista vesinäytteistä on KVVY antanut lausunnon, jossa todetaan seuraavaa: ”Suoritettujen tutkimusten osalta vesinäyte (23VV10577) täyttää yksittäiselle uimarantavesinäytteelle asetetut raja-arvot (STMa 354/2008). Vesi luokitellaan tulosten perusteella hyväksi uimavedeksi. Fosforin pitoisuus on rehevien vesien tasolla (20–50 µg/l). Typen pitoisuus on humusvesille tyypillisellä tasolla (400–800 µg/l).”

Minttu Mäkinen on valituksen johdosta antamassaan vastineessa todennut muun ohella, että asia on viety päätökseen. Ympäristönsuojelumääräykset eivät velvoita ilmoittamaan lannan viemisestä toisen tilan lantalaan. Lannan vastaanottosopimus on tehty. Rakennusluvassa mainittu säiliö on ollut paikoillaan koko ajan. Ympäristönsuojelumääräyksissä on myös maininta, milloin lantalasta voidaan poiketa. Tilalla ei ole säilytetty lantaa vaan viety toisen tilan lantalaan säilytettäväksi heti keräyksen jälkeen koko toiminnan ajan.

Vastineeseen on oheistettu valokuvia toiminta-alueelta ja todettu, että asumisviihtyvyys on henkilökohtainen näkemys. Alueella on parin kilometrin säteellä lähes 100 hevosta, joten kahden ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti pidettävän hevosen ei ole nähty aiheuttavan huolenaihetta järven tilaan. Rakennusluvassa on kunnossa ja luvassa mainittu säiliö paikallaan. Aiemmat määräykset ovat olleet virheellisiä ja asetusten vastaisia, joita on korjattu 4.5.2023 käynnin perusteella ja vielä 17.1.2024 lupajaoston kokouksessa.

Lanta on kerätty asianmukaisesti koko asumisaikana eikä tilalla tehdyillä useilla ympäristötarkastajan tai valvontaeläinlääkäriä ennalta ilmoittamattomilla tarkastuskäynneillä ole havaittu puutteita lannan keräyksessä tai siisteydessä. Lannan luovutukseen liittyviä asiakirjoja eivät ympäristönsuojelumääräykset vaadi.

Valittajien valokuvissa näkyvä lantamäärä vastaa kahden hevosen muutamassa päivässä tuottamaa lantamäärää, eikä kerro mitään keräämättömyydestä. Ympäristönsuojelumääräysten mukaan lanta tulee kerätä ympärivuotisista ulkoilutarhoista vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valittajien asumisviihtyvyyteen tämä ei myöskään vaikuta. Koko ympärivuotinen ulkoilualue sijaitsee valittajien talolta katsottuna kallion takana, joten sen nähdäkseen heidän täytyy siirtyä useita satoja metrejä tietä pitkin. Kolmannessa kuvassa on pressulla peitettyjä heinäpaaleja. Vesinäytteistä vastineenantajalla ei ole tietoa.

Valittajat ovat vastaselityksessään todenneet muun ohella, että ympäristönsuojelumääräykset velvoittavat ilmoittamaan lannan luovutuksesta, kun ympäristönsuojeluviranomainen on niitä pyytänyt virkavastuulla. Lannan keräyssäiliötä ei ole hevossuojan vieressä. Lantaa ei ole viety tilalta minnekään.

Valittajien asumisviihtyvyys kärsii, koska naapurissa ei pidetä siisteydestä huolta. Muun muassa hajuhaitat, raatokärpäset, paarmat, hevosten äänet, uimarantojen ja järven tila. Toiminta, jossa vesinäytteitä joudutaan ottamaan neljän vuoden ajan, laskee asuntojen arvoa. Kesäkuvat antavat väärän kuvan talvitarhauksesta.

Valittajat ovat toimittaneet lisäselvitystä.

Minttu Mäkiselle on lähetetty tiedoksi valittajien lisäselvitys.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksen ja palauttaa asian lupajaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Uudessa käsittelyssä on otettava huomioon palautuksen syyt.

Perustelut

Sovellettuja säännöksiä

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Pykälän 2 momentissa säädetään niistä rajatuista tilanteista, joissa asia saadaan ratkaista asianosaista kuulematta.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi muun ohella asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu ja päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai veloitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Saman lain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin

velvollisuutensa; 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetelty palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta; 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 186 §:n mukaan, jollei 175 §:n mukainen asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille asianosainen.

Ympäristönsuojelulain 185 §:n mukaan ennen tässä laissa tarkoitetun määräyksen antamista viranomaisen on varattava sille, jota määräys koskee, tilaisuus tulla kuulluksi asiassa siten kuin hallintolaissa säädetään. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia, muita valvontaviranomaisia, lupaviranomaista ja yleistä etua valvovia viranomaisia.

Asiassa saatua selvitystä

Asiassa saadun selvityksen mukaan Minttu Mäkinen harjoittaa ympärivuotisesti hevosenpitotoimintaa kiinteistöillä Käkimäki 108-416-2-151 ja Pajulahti 108-416-2-162.

Valittajat ovat toimittaneet Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaostolle 12.4.2022 päivätyn kirjelmän, jossa on muun ohella kuvattu hevosten laiduntaneen alueella koko talven. Laitumena käytetty pelto on kirjelmän mukaan salaojitettu ja salaojat laskevat avo-ojan kautta uimarannalle. Valittajat ovat pyytäneet, että asia selvitetään. Valittajat ovat edelleen 6.10.2022 toimittaneet lupajaostolle kirjelmän, jossa on muun ohella vaadittu lupajaostoa käsittelemään valittajien toimittamat aineistot liittyen hevosten laiduntamiseen alueella sekä antamaan asiassa päätöksen. Vaatimuskirjelmässä on muun ohella viitattu toiminnasta aiheutuviin haju-, ääni-, valo- sekä kärpäshaittoihin ja vaadittu, että hevostilan toiminta lopetetaan.

Hämeenkyrön kunnan elinympäristöpalvelut on vuoden 2022 aikana suorittanut tilalla tarkastuskäyntejä 19.5.2022, 28.7.2022 sekä 22.11.2022 ja lähettänyt toiminnanharjoittajalle selvityspyynnön 22.8.2022 sekä 9.9.2022.

Valittajat ja muita yksityishenkilöitä ovat toimittaneet lupajaostolle 30.1.2023 päivätyn kirjelmän, jossa on muun ohella vaadittu hevosenpitotoiminnan lopettamista. Kirjeessä on todettu muun ohella, että lannat ovat olleet keräämättä ja että toiminnasta aiheutuu kohtuuton haitta järvelle ja lähiasukkaille. Hämeenkyrön kunnan elinympäristöpalvelut on yhteydenoton johdosta lähettänyt toiminnanharjoittajalle 30.1.2023 päivätyn selvityspyynnön, jossa on todettu, että lannan keräys tulee olla hoidettuna asianmukaisella tavalla katettuun vesitiiviiseen lantalaan tai 25 m³ alittuessa voidaan käyttää siirtolavaa tai muuta vesitiivistä alustaa, jossa on pressu päällä. Mikäli lanta viedään muualle, tulee tästä olla kirjallinen selvitys allekirjoituksineen. Selvitystä on pyydetty 15.2.2023 mennessä ja selvityspyynnössä on todettu, että viranomaisen tulee tarkastuskäynnille

17.2.2023. Kirjelmässä on lisäksi todettu, että mikäli asia ei ole kunnossa mainittuun päivään mennessä, viedään asia elinympäristölautakunnan lupajaoston ratkaistavaksi.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on päätöksellään 28.3.2023 § 16 kehottanut toiminnanharjoittajaa laittamaan kiinteistöjen Pajulahti 108-416-2-162 ja Käkimäki 108-416-2-151 sijaitsevan hevosten pitopaikan lantalan/siirtolavan kuntoon 4.5.2023 mennessä. Mikäli lantaa viedään muualle varastoitavaksi, on tästä tullut lähettää kirjallinen selvitys allekirjoituksineen 4.5.2023 mennessä Hämeenkyrön kunnan kirjaamoon. Elinympäristölautakunnan lupajaosto on päätöksen mukaan varannut asianosaisille mahdollisuuden selityksen antamiseen asiasta ja sen tehosteeksi mahdollisesti asetettavasta uhkasakosta. Päätös on sen jakelutietojen mukaan toimitettu Minttu Mäkiselle.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on päätöksellään 25.4.2023 § 30 valittajien vetoomuksen johdosta todennut, että ei ole elinympäristölautakunnan lupajaoston päätettävissä hevostoiminnan lakkauttaminen saatujen selvitysten perusteella kiinteistöillä 108-416-2-151 ja 108-416-2-162. Päätöstä ei ole enemmälti perusteltu. Lupajaosto on päätöksellään 23.5.2023 § 35 hallintolain 50 §:n nojalla korjannut päätöksessä 25.4.2023 § 30 olleen asiavirheen.

Hämeenkyrön elinympäristöpalvelut on tehnyt tilalla tarkastuksen 4.5.2023. Tarkastukselta laaditun muistion mukaan tarkastushetkellä paikalla on ollut kaksi hevosta. Muistion mukaan virheelliseksi on osoittautunut, että hevosenlantaa ei olisi kerätty ja että lannan keräyssäiliötä ei olisi ollut paikalla kuin vasta 12.12.2022. Paikalla on ollut kannellinen tynnyri ja avolava-auto, mihin lantaa on kerätty vuosina 2021–2023. Lava-autossa on ollut pressu sekä alla että yllä. Tammikuusta 2021 lähtien käytössä on ollut kannellinen tynnyri sekä traktorin peräkärry, jossa on pressu päällä. Lanta on viety toiseen lantalaan. Muistiossa on edelleen todettu, että näytteenottoa järvestä tullaan jatkamaan ainakin muutaman vuoden.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on päätöksessään 23.5.2023 § 36 viitannut tilalla 4.5.2023 tehdyn tarkastuskäynnin havaintoihin ja todennut muun ohella, että on kiinnitettävä huomiota, että katteena käytettävä pressu on kiinnitetty siten, että se peittää koko siirtolavan, eikä lähde tuulellakaan lentoon. Ulkotarhoista lanta on siivottava aina tarvittaessa ja vähintään kaksi kertaa vuodessa. Ulkotarhojen ja ratsastuskenttien pintamaa on uusittava tarpeen mukaan. Mikäli tilalle ei tule lantalaa ja lannansäilytystila ei riitä alueella syntyvälle lannalle, ympäristönsuojeluviranomainen saa tarvittaessa kysyä tietoja mihin lantalaan lantaa viedään ja lannan luovutussopimus on tarvittaessa esitettävä. Luovutussopimus on ainoastaan viranomaiskäyttöön.

Asiakirja-aineiston perusteella Pajulahdentien ja Käkisaarentien ojista ja järvivedestä on otettu vesinäytteitä 9.6.2023. Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastaja on toimittanut vesinäytteiden tulokset tiedoksi valittajille sekä muille yksityishenkilöille.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on päätöksellään 27.6.2023 § 45 korjannut päätöstään 23.5.2023 § 36 niin, että lannan keräyksessä käytössä on ollut lava-auto ja kannellinen tynnyri. Helmikuusta 2023 alkaen käytössä on ollut pressullinen traktorin peräkärri ja sama kannellinen tynnyri. Näiden säiliöiden (kannellinen tynnyri ja lava-auto) yhteistilavuus huomioiden on hevosenpitäjän täytynyt viedä lantaa toisen tilan lantalaan välivarastoitavaksi. Ympäristönsuojeluviranomainen ei ole saanut lannan luovutussopimusasiakirjaa siltä ajalta, kun hevostenpitäjä on kiinteistöillä ollut, vaikka häntä on pyydetty useaan kertaan tämä antamaan. Näin ollen ei olla saatu varmuutta siitä, miten lantaa on käsitelty. Päätöksessä on edelleen todettu, että päätöstä ei ole asiasisällöltään muutettu.

Hämeenkyrön elinympäristöpalvelut on 21.11.2023 tehnyt tilalla tarkastuksen liittyen ympäristötarkastajan saamiin valituksiin hevostilan lannan keräyksestä ja ympärivuotisen ulkotarhan rajauksesta. Tarkastukselta laaditun muistion mukaan tarha oli siisti ja hyvin hoidettu. Tarkastuksella ei näkynyt viitteitä siitä, että lantaa ei olisi kerätty asianmukaisesti. Toiminnanharjoittaja on kertonut keränneensä lannat usein ja vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lannat kerätään peräkärriin ja toimitetaan hetki keräämisen jälkeen toisen toimijan lantalaan. Tarkastusmuistion mukaan tarkastuksella on todettu tilasta tehdyt valitukset aiheettomiksi, eikä tilalla ole huomattu puutteita ympäristönsuojelussa.

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on valituksenalaisella päätöksellään 17.1.2024 § 3 päättänyt, että hevostenpitäjän tekemät toimet lannan keräämiseksi kiinteistöillä 108-416-2-151 ja Pajulahti 108-416-2-162 ovat annetun selvityksen perusteella riittävät, eikä uhkasakon asettamisvaihetta jatketa. Päätöksestä tai sen perusteena olevista asiakirjoista ei ilmene, mitä tahoja on ennen päätöksentekoa kuultu. Päätöksen jakelutietojen mukaan päätös on annettu tiedoksi toiminnanharjoittajalle.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Asiassa on valituksen johdosta ratkaistavana kysymys siitä, onko Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto voinut päättää olla jatkamatta hallintopakomenettelyä Minttu Mäkisen hevosenpitotoimintaa koskevassa asiassa.

Ympäristönsuojelulain 186 §:n nojalla lain 175 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian voi kirjallisesti panna vireille muun ohella asianosainen. Asian vireillepanon johdosta valvontaviranomaiselle syntyy velvollisuus antaa asiassa valituskelpoinen ratkaisu.

Asiassa saadun selvityksen perusteella toimintakiinteistön naapurikiinteistöillä asuvat valittajat ovat ainakin 12.4.2022, 6.10.2022 ja 30.1.2023 toimittaneet Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaostolle kirjelmän, jossa on vaadittu ympäristönsuojeluviranomaista ryhtymään toimenpiteisiin kiinteistöillä Käkimäki 108-416-2-151 ja Pajulahti 108-416-2-162 harjoitettavan hevosenpitotoiminnan osalta. Kirjelmissä on vaadittu muun ohella, että hevostenpitotoiminta lopetetaan ja pyydetty toimenpiteitä

laitumena käytetyltä pellolta ojien kautta vesistölle aiheutuvien haittojen, lannan käsittelyn sekä toiminnasta aiheutuvien naapuruussuhde ja viihtyvyshaittojen, kuten haju-, ääni-, valo- sekä kärpäshaittojen osalta. Hallinto-oikeus katsoo valittajien kirjelmillään tarkoittaneen vaatia Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivaa lupajaostoa ryhtymään ympäristönsuojelulain 175 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin kyseessä olevaan hevosenpitotoimintaan liittyen.

Hämeenkyrön kunnan elinympäristölautakunnan lupajaosto on päätöksellään 25.4.2023 § 30 hylännyt valittajien vaatimuksen hevosenpitotoiminnan lopettamisesta. Lupajaoston on edelleen valituksenalaisella päätöksellään 17.1.2024 § 3 katsottava hylänneen valittajien vaatimukset siltä osin kuin ne ovat kohdistuneet lannankäsittelyyn kyseessä olevilla kiinteistöillä. Sen sijaan päätöksessä ei ole annettu ratkaisua hevosenpitotoiminnasta mahdollisesti aiheutuvia vesistö-, viihtyvyys- ja naapuruussuhdehaittoja koskeviin valittajien vaatimuksiin. Asiakirjoista ilmenevästi Hämeenkyrön elinympäristöpalvelut on vuoden 2023 aikana ottanut vesinäytteitä ainakin Käkisaarentien ja Pajulahdentien ojista. Valituksenalaisesta päätöksestä ei kuitenkaan tarkemmin ilmene, millaiseen lopputulokseen lupajaosto on vesistövaikutusten osalta päätenyt. Asiakirjoista ei myöskään tarkemmin ilmene, onko ja millä tavoin asiaa muiden vaatimuskirjelmissä kuvattujen haittojen osalta selvitetty.

Ympäristönsuojelulain 185 §:n mukaan ennen lain 18 luvussa tarkoitetun määräyksen antamista viranomaisen on varattava sille, jota määräys koskee, tilaisuus tulla kuulluksi asiassa siten kuin hallintolaissa säädetään. Tarvittaessa on kuultava myös muita asianosaisia, muita valvontaviranomaisia, lupaviranomaista ja yleistä etua valvovia viranomaisia. Ympäristönsuojelulain 185 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (HE 214/2013 vp) mukaan pykälä olisi sama kuin aiemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain (86/2000) 91 §. Aikaisemmin voimassa olleen ympäristönsuojelulain 91 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (HE 84/1999 vp) mukaan ennen määräyksen antamista tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi sille, jota määräys koskee. Tarvittaessa tulisi kuulla myös muita asianosaisia, valvontaviranomaisia ja yleistä etua valvovia viranomaisia. Vireillepanijalle tulisi varata hallintomenettelylain (nykyisin hallintolain) mukaisesti tilaisuus tulla kuulluksi määräyksen kohteena olevan vastineesta.

Asiakirjoista ilmenee, että päätöksen tehnyt viranomainen on suoritettuaan tilalla tarkastuksia sekä varattuaan toiminnanharjoittajalle tilaisuuden tulla kuulluksi päätöksellä 28.3.2023 § 16 annetusta lannan keräykseen liittyvästä kehotuksesta tehnyt asiassa edellä ilmenevän valituksenalaisen ratkaisun. Toiminnanharjoittajaa ei ole kuultu muista vireillepanovaatimuksista. Myöskään valittajia ei ole asian vireillepanijoina kuultu missään asian käsittelyvaiheessa, eikä valituksenalaista päätöstä ole annettu heille asianmukaisesti tiedoksi.

Edellä mainituista päätöksentekomenettelyn puutteellisuuteen liittyvistä syistä ja koska asiaa ei ole erityisesti vesistö-, viihtyvyys- ja naapuruussuhdehaittojen osalta elinympäristölautakunnan lupajaostossa riittävästi selvitetty, hallinto-oikeus palauttaa asian lupajaostolle uudelleen

käsiteltäväksi. Asiaa uudelleen käsitellessään lupajaoston on hankittava kaikki tarpeelliset ja riittävät selvitykset asian ratkaisemiseksi ja muutoinkin meneteltävä asiaa käsitellessään siten kuin ympäristönsuojelulain 18 luvussa säädetään. Päätös on myös perusteltava.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksen tiedoksi saamisesta

Raimo Käpysen on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneelle Helena Käpyselle.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus on liitteenä Hall (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Riitta Riihimäki ja Maria Vapaavuori sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Jenni Korpeinen. Asian on esitellyt Maria Vapaavuori.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Raimo Käpynen ja Helena Käpynen osoite: Raimo Käpynen tavallinen sähköinen tiedoksianto
Jäljennös maksutta	Minttu Mäkinen tavallinen sähköinen tiedoksianto
	Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
	Hämeenkyrön kunnan terveydensuojeluviranomainen
	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue
	Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>